+

Año 1720. Die 23. mensis Martij.

Visitatio Ecclesiæ Hoduciscensis sub titulo B. Mariæ V. Assumptionis, Ss. Casimiri et Stanislai Patronorum, ad normam visitationis generalis Año 1700. peractæ, sub regimine Perillustris Admodum Rndi Domini Petri Schenfelt Canonici Smolenscensis, Magistri ceremoniarum Parochi Hoduciscensis. Hoduciszki hæc sunt bona terrestria ab antiquo Kiszkoviana, et ab eodem Ecclesiæ ædificata et fundata Año 1608. die 27. Xbris. Collatio cessit Venerabili Capitulo Vilnensi, uti Hæredis in Hoduciszki et Canonici Vilnensis, et postmodum à Stanislao Kiszka Episcopo Samogitiæ consecrata Año 1621. die 3. 8bris sub titulo Corporis Christi, B. Mariæ Assumptionis Ss. Stanislai et Casimiri Patronorum.

Visitatio Ciborij.

Cum plerumque omnes actiones humanæ à Deo initium sumere soleant, convenianto ideo secundum methodum et formam visitationis generalis præscriptam à Ciborio quod est eius tabernaculum incipiendo conforme illud in Altari depictum et deauratum ab intra et extra, annexam Altari inveni debitam seraturam habens in Sacristia in repositorio à Comendario clavis asservat. Venerabile Sacramentum in pixide argentea deaurata cum particulis plus minus decem inveni. Et renovationem à sex diebus in tabula affixam. Coram quo dieb. festivis non ex vi fundationis, sed præ decore divinæ Maiestatis Lampas ardet.

Visitatio fontis baptismalis.

Baptisterium in eadem Ecclesia a dextris intrando Ecclesiam extra primum chorum intra cancellos penes Altare Ss. Trinitatis opere debito fabrefactum: firmum, depictum linteoque mundo desuper tectum, bene clausum repertum. Aqua baptismalis munda in vase ærea continetur; ad quod baptisterium pertinentia

Lietuvos TSR CENTR. BIBLIOTEKA Mokslų Akademija

Pertinentia vascula cum oleis Sacris huius anni et attestatione vice Custodis Cathedralis in debito asservatur loco in pariete incaso.

Visitatio fabricæ Ecclesiæ.

Fabrica Ecclesiæ est lignea fornicem nullam habens propter contiguitatem aquæ prædominantis subtus terram intra Ecclesiam et extra in Cæmeterio. Altaria in se continet quinq, habentia sua propria Portatilia integra et inviolata. Ex quibus Altare maius Imaginem Sepulchri Christi Domini vacuum. astantibus Maria Magdalena flente cum duobus Angelis in albis in contignõe 1mâ. In 2da verò imaginem Christi Domini in se continet. 2dum Altare intrando Ecclesiã à dextris continet in se Imaginem Ss: Trinitatis depictum et deauratũ cum duplici contignõe. Eidem simile à sinistris æqualis quantitatis et structuræ correspondet cum imagine Assumptæ B. Virginis Mariæ. 4tum à dextris noviter erectum deargentatum cum imagine Divi Casimiri procumbentis ante Crucifixum in contignãoe 1ma, in 2da S. Mathiæ à sinistris æqualis quantitatis et structuræ, imaginem S. Xaverij, supra Divi Michaëlis Archangeli continens. Ad quam Ecclesiam additum prædium Pankuny cum alijs dotationibus, agris sylvis, pratis, rubertis, rusticis et lacum Heydolis prope prædium situatum: pro Anniversario per decretum Venerabilis Capituli, ex aula solvuntur 50. floreni Ecclesiæ. Et hac de causa in hebdomadâ duo Sacrificia Missæ lecta, scilicet feriâ 4tâ pro fundatoribus et benefactoribus, Sabbatho de B. Maria V. Et diebus dominicis et festis Fundator ad cantatum Sacrificium Missæ et ad curam Animarum obligavit. Ius patronatus parochiæ et Ecclesiæ manet penes Venerabile capitulum. Literæ fundationis inferius transumptæ ibidem, et Limites parecianorum parochiæ Hoduciscensis. In vim tabernarum sublatarum ex curia centum floreni persolvuntur. Ad partem Ecclesiæ sinistram, ambona varijs coloribus depicta, scamna integra, fenestras habens bonas, fores firmas et seraturas bonas habentes cum clavibus, pavimentum optimum. Ecclesia benetecta, parietes firmi circumdati asseribus, etiam et campanile itidem, cum campanis tribus. cæmeterium beneseptum, devotio Cathechistica, et doctrina Spiritualis diebus festivis et Dominicis, etiam Supplicationes cum Expositione Venerabilis Sacramenti semper absolvuntur. Chorus habet Organum et assiduum organarium.

Visitatio Personæ.

Illustris Admodum Rndus Dnus Petrus Szenfelt Canonicus

Canonicus Smolenscensis praefectus Ceremoniarum Venerabilis Capituli Parochus Hoduciscensis, Dioecesanus Vilnensis. Ordinatus ad omnes Ordines per Illustrissimum Episcopum Gratianopolitanus Anno 1679. Ad provisionem Illustrissimi Episcopi Mallensis, institutus canonice ad parochiam et introductus Anno 1688. Vicarius eius ad omnes ordines ordinatus per Illustrissimum Mathiam Ancuta Episcopum Misenopolitanum Suffraganeum Vilnensem Anno 1715. die 9. Maij. Pro excipiendis Confessionibus indultum habet, idem R. Dnus Stanislaus Zwadzki ad provisionem Admodum Rndi Dni Francisci Zub Parochi Dismonensis, etiam ad excipiendas Confessiones Anno 1720. die 1ma mensis 7bris Instrumento pollet. Libri baptisatorum Copulatorum et parecianorum tam vivorum quam mortuorum descripti sunt, et praesentati. Literae fundationis iam sunt praescriptae in libro visitationis. Ibidem poena iniuncta ex aula qui negligentes fuerint ad Confessionem Paschalem seu ad Ecclesiam diebus dominicis et festis, quae inspicienda sunt per Rndum Dnum Commendarium.

Limites Parochiae Hoduciscensis sic describuntur.

Z parafią Komayską Hoduciszki granicą rzeka Ligumą; wioska Pręcie, Srodzie z Romaszkiewiczami Komayskiemi, Dziewgieliszki boiarowie plebanscy y rzeką Mordowką z Tyntupską parafią granicy, także wioska Madziuny, Grażule z tąż parafią, Piergary wies Hoduciska z Swenciańską parafią granicy, Podrupiany z Koniecarzynem, Giluty y rzeka Giluta granicy z Twerecem, także wies Miedżuny, wioska zas Milkuszki granicy z Parafią Zadziewską.

Inventarium Supellectilis Ecclesiae Hoduciscensis Anno 1720 die 23. mensis Martij conscriptum.

Naprzod srebro y złoto

	Grzywny	Loty	Pul
Monstrancya spora in radijs melchisedech pozłocisty srebra waży	5.	3.	
Kielich spory srebrny wszytek pozłocisty z patyną pozłocistą	4	5	½
Kielich drugi intus pozłocisty y z patyną z iedney strony pozłocistą	3	1.	
Patyna do chorych waży - - - - - - - - -	-	7.	
Krzyż srebrny cum Agnus Dei waży grzywien - - - -	4.	7	½
Tabliczek 7. y z Pektoralikiem ważą - - - -	1	11	½
Pyxis cum Cooperculo intus pozłocista waży. - -	1		
Lampa z łancuszkami srebrnemi waży grzywien - -	7	12.	
Ampułek srebrnych para z Miseczką iest u drugiey pary niemasz.			

	Grzywny	Łoty	puł.
Corona srebrna cum Luna in Imagine B.M. krzyżykow srebrnych 2. pierscionkow 2.			
Wszystkiego tymi srebra grzywien — — — — — —	34.	7.	
Kielicha trzeciego niemasz ampułek drugiey pary ktore ważyli —	4	7	
ktore per incursionem Kałmukorum zginęły.			
Miedź Spiż Żelazo Cyna.			
Dzwonow sporych y w kopule — — — — — — —	3		
Dzwonkow małych do Ołtarzow — — — — — — —	4		
Lichtarzow szpiżowych paryzkych par — — — —	4		
Lichtarzow małych Spiżowych para — — — — —	1.		
Kociołek mosiężny do aspersij — — — — — — —	1.		
Kociołek mosiężny do fonty — — — — — — — —	1.		
Turybularz mosiężny — — — — — — — — —	1.		
Vascula pro Oleis Sacris Stannea par — — — —	2.		
Lawaterz Cynowy w Zakrystyi — — — — — —	1		
Żelazo do Opłatkow pieczenia — — — — — —	1.		
Ornaty Kapy Antepedia.			
Ornatow wszytkich z Stułami y manipularzami cum adauctis	13.		
Ornat iedwabny blaszką przetykany — — — — — —	1.		
Ornatow requialnych z Stułami y manipularzami — — —	3.		
Ornat Zielony Kitayski — — — — — — — — —	1.		
Ornat tercenelowy wiszniowy — — — — — — —	1.		
Ornat Fiołkowy z koronkami srebrnozłotemi — — —	1.		
Ornatow pięknych Nowych warij coloris — — —			
to iest solennych pięknych ze złotem — — —	6.		
Kapa Stara czerwona 1. Antepedia — — —	9		
Antepedium przybyło — — — — — — — —	1.		
Alby, Komży, Humeraly obrusy etc			
Alb rożnych dobrych z humeralami — — —	6.		
Komży Kapłanskich dobrych — — —	4.		
Komeszek chłopięcych — — — —	6.		

 3

+

Obrusow małych y wielkich — — — — — — — — — 8.
Tuwalen roznych y zjedwabiem szytych — — — — 14.
Ręcznikow—2. Kurzynek 4. chustek do ręki 3 — — 5.
Liztew z srebrem y iedwabiem szytych małych y wielkich 6.
Fartuszkow płociannych do Krucifixow dwa. Fartuszkow ki-
tayczanych do Krucifixow także — — — — — — 2.
Baldachium iedne kitayczane. Passio in medio Ecclesiae 1.
Krucifix do Processy, Krucyfixow maluczkich dwa. Resur-
rectio. Zasłon prostych pretow 3. Processyia ciemno niebieska
od Krzystopha Wołodka Zakrystyana sporządzona kosztuiąca puł czwarta
talera.

Xięgi et alia necessaria Ecclesiae.

Xiąg kaznodziejow roznych kosciołowi aplikowanych uti sunt in registro — 7
metryki dawne są wszytkie in depositorio u Zakrystyana. Mszałow — — 3.
agenda — 1. gradał 1. psałterz 1. graduałik 1. brewiarz stary 1
agendka 1. Ewanielika 1. Kanonow 3. metricae baptisatorum
copulatorum parochianorum mortuorum et vivorum. Cyrkularzy 2.
sitko do swiec robienia, kowryk miedziany, obrazow roznych na płotnie 17. Obrazek na blasie z koroną mosiężną chorągwi malo-
wanych 4. chorągiew requialna 1. sproporzec 1. płotna do nakry-
cia obrazow wszytkie farbowane, sukna szmat zielonego, ca-
łun płociany cum Cruce. Lużytew u głosow 1. spowiednicy 2
skrzyń acz bez zamkow 4. szafa z szufladami w zakrystyi,
poduszek do mszałow 3. drzwi wszytkie na zawiasach z zam-
kami y kluczami. pawiment dobry, y ławki należyte, hakownie
dnie, cmentarz dobrze oparkaniony y dzwonica dobra.

4 +

Inwentarz Plebaniey Hoduciskiey Anno 1720 d. 23 Marty

Plebania ma w sobie izbę z alkierzem y z komorą z oknami całemi stołami, ławami, zydlami, drzwiami, z piecem y drzwi na zawiasach zamki klamki wszytkich drzwi, przez sień izba z komorą z oknami całemi z alkierzem dla Jm Xdza Komendarza także z ło-wami z stołem oknami piecem drzwi na zawiasach zamek przy drzwiach ieden klamki u nich, w sieniach kuchnia a na spodzie piwnica mu-rowana, śmiecien z zedulma piętrami, przez podworze, drzwi na zawiasach zamek przy drzwiach, od kościoła świerny dwa, drzwi na zawiasach iedne, drugie na biegunie, zamek ieden u świrna a drugi z klamką z proboiem kłodką się zamyka. piekarnia drzwi na bie-gunach, gdzie skafarnia w sieniach, obok stoiący dwie przy nich warzełnia. gumno należyte z osiecią swoim porządkiem y zamknię-ciem na kłodkę browar należyty, w którym łaźnia alias słodow-nia swoim porządkiem y zamknięciem na kłodkę, w którym kadzi dwa bratny y piwny koryto do słodu, w sadzie salla z drzwiami na zawiasach y stoł okrągły, okien u nim troie, plebania należy-cie ogrodzona wrotami y sad ad latus Ecclesiae, szkoła dla dzie-ci uczenia alias izba z komorą. piekarnia z komorą drzwi na biegunach ławy stoły z oknami y piecem, obok szpital to iest izba z komorą y sienią ubogich siwiorek.

W Folwarku Pankunach izba z komorą y z sienią z alkie-rzem przez sień piekarnia w sieniach kuchnia w izbie drzwi na zawiasach a w piekarni na biegunach, stoł ławy okna etc swoim porządkiem przez podworze świrny dwa drzwi na biegunach z klamkami izdebka na warzywo, stawnice plebańskie stayni dwie chlewow na bydło trzy. gumna dwa iedno z osiecą a drugie bez osieci, odryna na słomę druga na siano browar z łaźnią.

w Folwarku obora nescitur ponieważ

wielka diminucyia iest, iak wiele moze być az sam Imc Xdz Pleban sporządzi Inwentarz

Zyta Zasianego w polu w Roku teraznieyszym beczek 18. Jarzynnego zas zboza wiele moze być dignoscitur dla młocarzów w tym Roku, folwark nad ieziorem existens należycie opatrzony Zwierzętami et omnibus pertinentibus do gospodarstwa.

Chłopi do Folwarku Należące w swoim ograniczeniu iako zdawnych czasow grunta trzymali, tak należące iako ktorych my mat siedzą y dworowi powinnesc, pełnie robotę według ustawy dawnej iako oni są Opisani.

We Wsi Grodziach.

Piotr Polanis siedzi na ćwierci
Michał Polanis na ćwierci
Mikołay Subacz na Czwierci
Lauryn Bielun na ćwierci
Marcin Łapinis na trzeciznie
Gaspar Bielun na trzeciznie
Mikołay Magne na trzecinie
Stephan Magne na trzecinie.

We Wsi Sakunach

Jakub Mikszelis
Maciey Uszkurnas
Marcin Malez
Gaspar Malez
Gaspar Subacz
Kazimierz Maszul
Jan Uszkurnas
Thomasz Uszkurnas
Stefan Uszkurnas
Lauryn Masiulan
Błazey Uszkuran
Lauryn Pilukan
Mikołay Urbelis Kazimierz Zdan Malezowa wdowa.

We wsi Drewgialiszkach boiarze
Jerzy Wirszyło
Dawid Wirszyło
Jerzy Batruszewicz
Matezowa wdowa
W Polach Stardunskich należy gruntu włok 2.
Pod miasteczkiem prócz placów należy gruntu włoka 1.
Ustawa onych iako zdawna była od Fundatora in visitatione generali prezentowana z tą do Fundacyi plebana referuntur skłopi do dawnych zwyczaiów

Litera Fundationis Ecclesiæ Parochialis Hoduciscensis In Nomine Gloriosissimæ et Divinissimæ Trinitatis Patris et filij et Spiritus Sancti Amen. Ad perpetuam rei memoriam. Ego Stanislaus Stanislai Hliszka Canonicus Vilnensis Canonicus Vilnensis. Significo universis et singulis quorum interest, aut aliquo modo poterit interesse per hasce meas proprias. Quod cum admirabili et singulari Dei optimi maximi providentia quæ cuncta suaviter disponit, ad hunc statum Ecclesiasticum et in eo constitutus essem, bonaq Paterna et Hæreditaria Hoduciszki in meam æviternam (cessione Illustris et Magnifici Domini mei amantissimi Patris) possessionem venissent. Nihil mihi antiquius et optabilius debere esse iudico, quam omnem quantacunq illa potest esse operam, in id conferam, ut Deo præpotenti, qui est misericordiarum et totius nostræ consolationis Pater gratum me exhibeam, pro beneficijs sedulo gratias agam, ac laudem eius et cultum pro posse augere et propagare studeam, potissimum autem ut in bonis paternis quæ iam ad me iure hæreditario devoluta sunt saluti subditorum meorum consulere et providere possem. Cum itaq a benedictissimis eius manibus cuncta proveniant ex ysdem, etiam nonnihil ad laudem ipsius impertiens et assignens duxi, et pro his caducis et momentaneis in quibus tuto animus nullatenus conquiescere potest longe feliciori commercio perennia et in æternum duratura in regione viventium obtineam. Ad laudem igitur Dei Omnipotentis Beatissimæq Mariæ Virginis Patronæ meæ singularis et Clementissimæ, ac omnium SS. specialiter autem in honorem DD. Stanislai Patroni mei tutelaris et St. Casimiri in Oppido meo Hoduciszki dicto (ubi antea quidem nonulla nimirum octo mansorum fundatio sed quoniam à compluribus annis et plane ad hæc usq tempora ista bona alieni à fide catholica

homines possidebant ob idq Ecclesia ibidem hactenus desolata et cultu di
vino penitus orbata fuit, bona quoq distracta et adempta redditusq ablati
ita ut illius vetustæ fundationis vix ullum extet vestigium de novo penitus
Templum ritq S.S.æ Romanæ Ecclesiæ Catholicæ fundavi et dotavi dedi
put per hasce meas proprias & habita matura deliberatione et de
siderans, animas in crassis ignorantiæ tenebris et sine fidei luce
sine doctrina et exercitijs spiritualibus degentes diligenter et sedulo iu
vare, fundo et doto Nimirum Prædium Sankowo dictum, ubi sunt man
si quindecim agri boni et fertilis cum subditis et eorum servitijs cen
sibus ac obligationibus cum agris pratis, hortis, sylvis, lacubus gra
minibus, pascuis et alijs omnibq proventibq obventionibus et perti
nentijs prout se ex antiquo hoc prædium habebat, et quemadmodum
plenius et sufficientius in Inventario meo speciali omnia exprimuntur
et describuntur Ecclesiæ meæ prædictæ Hoduciscensis do, dono, attribuo,
applico et in perpetuum inscribo et approprio, Nihil penitus iuris super
prædio præfato per me et quibus vis successoribus meis relinquens
et reservans sed in Ecclesiasticam Iurisdictionem transfero et transfundo
eiq omnibq prærogativis libertatibus et immunitatibus inscribo et incorporo.
Pro meliori autem sustentatione Parochi moderni et successoris specialem
decimam pecuniariam assigno et ascribo, quam solita est ab antiquo
nobilitas tota sub mea iurisdictione Hoduciscensis degens Parocho da
re tenebitur et imposterum eadem mea Nobilitas quot annis pro festo
S. Martini inviolabiliter Parocho Hoduciscensi tam moderno quam
eius successoribus æterne dare et persolvere. Loco autem strene
subditi mei omnes tam oppidani mei Hoduciscenses quam ex
pagis ex quolibet manso duos grossos Lituanicos singulis annis
Parocho dabunt. Pro domo Parochiali ex ædificanda aream pe
nes templum cum hortis et duobus hortulanis ac uno oppidano similiter
et aliam aream pro schola erigenda assigno et dono prout latius
in Inventario continetur ligna pro foco et reparando templo ac ædificando
do. Parochus et successores eius ex sylvis meis hoduciscensibq liberam incisionem
et evectionem habebunt, cum scitu tamen factoris mei qui in id attendet ne no
tabile damnum sylvis inferatur. Lacum Heydelis sub eodem prædio Sankowo habet
Parochus et sit eo contentus. Quod attinet ad ius collationis illud mihi in inte
gro quoadvixero reservo. Cum vero debitum universæ carnis et mortalitati de
bitum persolvero, tunc ius Patronatus in Rendos Dnos observantissimos et
amantissimos confratres atq in totum venerabile Capitulum Vilnense transfundo
et transfero in perpetuum. Parochus autem tam præsens quam successores
futuri obligati erunt sacrum cantatum diebus singulis dominicis et festis solemni
oribus cum concione idiomate nativo peragere: lectum autem feria quarta
pro benefactoribus et die Sabatho de B.ma Virgine Maria pro devotione
sua celebrabit. Quoniam autem subditi mei et alij in vicinia habitantes

+

Longo tempore refectione Spirituali caruerunt, ac ignari ac rudes sine doctrina Christiana et sine Pastore oves, errabundæ victitabant, Parochus et eius Successores ad id maximam curam impendere debent, ut bono exemplo alliciant dogmata fidei crebrò proponant et pijs cohortationibus instruant et informent, ut tandem DEo verò et Amplissimo, qui est longanimis et patiens servire discant, et assvescant. Baccalaureum pro informanda iuventute et alium adolescentem pro decenti cantu fovebit. Quæ omnia uti praemissis et in Inventario specialiter continetur Ecclesiæ meæ huic Hoduciscensi de novo erectæ et fundatæ in perpetuo attribuo dono, applico et ascribo. Voloq ut hæc mea fundatio in nulla sui parte à quopiam violetur sed integra et inviolata semper et in aevum remaneat et conservetur, gravissimeq quosvis Successores meos, ad quos quocunq modo bona ista Hoduciskia devolventur, obstringo, ne ea infringere aut quomodolibet invalidare audeant, districtam Iudici Supremo rationem reddituri, cuius ego iram placando et eius gratiam humillime inquirendo de meis redditibus proprijs non nihil subtraxi et eius Nomini Divinissimo dicavi. In cuius rei fidem præsentes manu propria subscriptas sigillo meo consignari feci. Usus sum etiam opera nonnullorum Illustrissimorum Magnificorum Dominorum Amicorum meorum qui ex sua in me benevolentia dignati sunt manus suas subscribere, et sigilla sua apponere mandarunt. Nimirum Illustrissimus ac Reverendissimus in Christo Pater, ac D. Dnus Benedictus Woyna DEi et Apostolicæ Sedis gratia Episcopus Viln: Illustris et M. D. D. Leo Sapieha M. D. L. Supremus Cancellarius Parnaviensis Mohiloviensis Capitaneus et Illustrissimus Princeps et D. D. Ioannes Radziwill in Nesviz et Olyka Dux Palatinides Vilnensis etc. Datt. Vilnæ 27 Decembris Anno Dni Millesimo sexcentesimo octavo.

Adalbertus Casimirus Narbutowicz

Custos Smolensis Praelatus Canonicus Samogitiensis Decanus [illegible] [illegible] [illegible] mp